

ressò mont-roigenc

LA NISSAGA DELS ROM (5): ELS ROM DEL CARRER DE SANT ANTONI DE MONT-ROIG

Martí Rom
www.martirom.cat

05-11-2021

Dèiem que el primer conegut dels Rom de cal Nacra fou Ramon Rom Vidiella i que tenia un germà, Josep Joaquim Rom Vidiella. Casualment, un fill d'aquell Ramon Rom Vidiella dels Rom de cal Nacra seria Miquel Joaquim Rom Savall. L'oncle es deia Josep Joaquim i el nebot Miquel Joaquim.

Josep Joaquim Rom Vidiella, segons el cens electoral de 1894 diu que tenia 52 anys (deuria néixer cap al 1842) i vivia al carrer de Sant Antoni núm. 14. Aquest seria el que iniciaria la branca dels Rom del carrer de Sant Antoni. El trobem com elector en els anys 1877, 1879, 1880 i 1882. La seva "quota" era de 32,02 pessetes; com dèiem, eren aquelles eleccions amb "sufragi censatari". Es va casar amb Antònia Anna Aguiló Cabré i, com escriurem ara mateix, van tenir quatre fills: Antonia (1872-1952?), Josep (1885-1974), Joaquim (1888-1968) i Anna Rom Aguiló (1896-198?). Per tant, els van posar els quatre noms propis dels seus pares.



Ara trobem uns Rom Aguiló, de finals del segle XIX. Anteriorment, en la branca dels Rom de cal Nacra, a la meitat i a finals del segle XX, hem vist com un avi: Benet Rom Aguiló que repetia els cognoms amb el seu net Ferran Rom Aguiló. Més repeticions.

Per esbrinar aquesta part de la família ha estat molt valuós el treball i la dedicació de Maite Romera Ballart, descendent d'aquesta branca. Em deia que ha trobat molta informació en un llibre de memòries que va escriure la seva àvia Josefa Mestre Rom, rememorant la seva vida des que era petita fins la mort del seu marit Joaquim Romera Sarrà, el desembre de 1955.

Sant Antoni núm. 14

Anna Rom Aguiló (1896) es va casar amb un senyor de nom Manolo. No van tenir fills. Em diu la Maite Romera Ballart: *"Sempre la vam anomenar la tia Anita. Era de la mateixa edat que la meva àvia Josefa, malgrat que li era tia. Recordo que la meva àvia m'explicava que anaven juntes a l'escola algunes xiquetes per fer-les enrabiatar els hi deien: l'Anita és tia de la Pepeta, li és tia, li és tia...! Les que ho deien ja no els hi eren amigues. La tia Anita recordo que venia a casa (a Barcelona) de visita un cop al mes. Nosaltres també anàvem la visitàvem a l'Hospitalet de Llobregat. Era alta i prima, duia el cabell curt. Em portava uns bombonets petits, embolicats en paper de plata de diferents colors, que m'agradaven molt (jo tenia uns 7 o 8 anys). El seu marit, el tiet*

Manolo, havia tingut una espardenyeria i un cop jubilat es dedicà a la serigrafia, que li agradava molt. Era un home afable, semblava més aviat tímid. Va morir abans que la tia Anita. Ella va morir a una residència de Cunit als anys 80”.

Josep Rom Aguiló es troba en el cens electoral de 1911, tenia 26 anys (deuria néixer cap al 1886), era pagès i també vivia al carrer de Sant Antoni núm. 14. El trobem fins al cens de 1925. Continua explicant la Maite Romera: “*Es va casar amb Rosa Perpiñá*



Juncosa, de Marçà (1896-1961). No van tenir fills. Igual que la seva germana Anna Rom Aguiló, es traslladà a viure a l’Hospitalet de Llobregat amb la seva dona¹. Josep Rom Aguiló (anomenat oncle Pepet per la família), va quedar vidu a l’estiu de 1961 i per aquest motiu la seva germana Anna Rom amb el seu marit van anar a viure amb ell perquè no estès sol; ja tenia 76 anys. Va morir el 13 de novembre de 1974, als 89 anys. Tinc pocs records d’ell. A la dècada dels anys 60 com era el més vell de la família, se li tenia molt de respecte i l’anàvem a visitar sovint. A casa comentaven que físicament tenia una retirada amb el Benito Rom Josa de cal Nacra, cosa que no seria d’estranyar ja que el Josep Rom Aguiló era oncle de segon grau d’aquell”.

Sant Antoni núm. 14

L’Antònia Rom Aguiló la trobem en el cens electoral de 1934 (era el primer cop que les dones podien votar), diu que tenia 62 anys (així doncs va néixer cap al 1872) i que vivia al carrer *Horno* (carrer del Forn i posteriorment Josep Maria Gran Cirera) núm. 3. M’explicava la Maite Romera Ballart, sobre la seva besàvia, que tenia un taller de modista i ensenyava “Corte y confección”, a cosir i a brodar a màquina. Es va casar amb Salvador Mestre Sans (1870) i van tenir 3 fills: Josefa “Pepita” (1896), Salvador (1901) i Antonia Mestre Rom (1906).

“L’Antònia Rom Aguiló després de la guerra civil, al quedar vídua, va anar a viure també a l’Hospitalet de Llobregat, on ja hi vivien els seus germans Josep i Anna. També hi vivia la seva filla petita Antonia (dita Antonieta) Mestre Rom, amb qui anà a viure. Va morir cap al 1952. El meu pare l’anomenava la padrina Antonieta i comentava que quan ja es va fer molt gran era molt poqueta cosa i ell la duia en braços al llit. Ella s’espantava i li deia Ai, ai, fill meu... tinc por de caure...! La meva besàvia Antònia Rom Aguiló va ser la modista de Mont-roig fins que es traslladà a viure a l’Hospitalet i encara fins fa pocs anys algunes dones grans del poble me l’anomenaven i deien que tant ella com la seva filla Josefa “Pepeta” (la meva àvia Josefa Mestre Rom) tenien molt bones mans”.

Passem ara als fills de Salvador Mestre Sans i Antònia Rom Aguiló.

¹ Per una escriptura notarial del 26 de desembre de 1934, sabem que en aquella data el Josep Rom Aguiló i la Rosa Perpiñá Juncosa tenien 47 i 37 anys respectivament i que vivien al carrer de Prat de la Riba 192, baixos de l’Hospitalet de Llobregat. Posteriorment, es van traslladar al carrer del Generalísimo Franco, 251- baixos 2^a de la mateixa localitat.

Antònia Mestre Rom (1906-1991), es va casar, cap a l'any 1927, amb Josep Martí Martí dit Pepet de l'Estanc. El cens electoral de 1934 diu que tenia 43 anys (així doncs deuria néixer cap al 1891), i que vivia al carrer del Bisbe Macià núm. 3. Van tenir un fill: Josep Martí Mestre (1928-2019)². *“Antonia Mestre Rom era la germana petita de la meva àvia Josefa Mestre Rom i sempre va ser la tieta Antonieta. Era una persona molt afectuosa i entranyable. Per a mi, va ser com una segona àvia i ella també em deia que em considerava com una neta més. Al meu pare també l'estimava com si fos un fill. Quan el meu pare Ezequiel Jesús Romera Mestre va néixer l'any 1921 ella només tenia 15 anys i va viure tota la seva infantesa i joventut de ben a prop. Com la meva àvia Josefa Mestre Rom, de soltera la tieta Antonieta Mestre Rom també cosia al taller de modista de la seva mare Antònia Rom Aguiló. Després de viure uns anys a l'Hospitalet de Llobregat, un cop casat el seu fill Josep Martí Mestre, ella i el seu marit Josep Martí Martí (el tiet Pepet), van anar a viure a Barcelona amb el fill i la jove (Josep Martí Mestre i Maria Pérez Borràs), al barri de Sants. L'any 1958 Josep Martí Martí es va morir i va quedar vídua. Recordo que la tieta Antonieta treballava a Barcelona a Can Begueria, una petita empresa de confecció de tovalloles i barnussos. Tallava els patrons. La tieta Antonieta venia cada estiu a Mont-roig i passava unes setmanes a casa nostra. Li agradava molt anar a la platja i prendre el sol. Quan ja vaig ser més gran, sobretot després de la mort de la meva mare (1975), la tieta Antonieta es va convertir en la meva persona de confiança i em va ajudar molt en aquells moments tristos i difícils; jo només tenia 20 anys. Tant a Mont-roig com a Barcelona anàvem a berenar i aprofitàvem per xerrar de les nostres coses, ens teníem molta confiança i estimació. Antonia Mestre Rom va morir a Barcelona el 17 de març de 1991, tres dies després de fer els 85 anys”*.

Carrer del Forn núm. 3



Salvador Mestre Rom el trobem en el cens electoral de 1934, on hi diu que tenia 33 anys (així doncs va néixer cap al 1901) i que vivia al carrer “Horno” (carrer del Forn i posteriorment Josep Maria Gran Cirera) núm. 3. Es va casar amb Carme Castellví Aragonès. Era filla de Jaume Castellví Boquera, dit Ferrer de l'Hospitalet. Em diu la Maite Romera que era una gran conversadora. Li agradava “anar a senderejar”, sortia de casa i recorria els carrers del poble del cap d'amunt al capdavall, i amb les persones que es trobava s'aturava a parlar, deia: “*me les hac amb tothom... trobo molts ganxos*”. “*Recordo que aquesta tia Carmeta sabia tots els parentius, anècdotes i renoms de la gent del poble. Quan veníem a Mont-roig a passar l'estiu o la Setmana Santa baixava cada dia a passar la tarda i explicava les novetats del poble a la meva àvia Josefa Mestre Rom. Xerrar era el que més li agradava. Rebutjava mirar la televisió, deia que només feien rucades i se'n reia de qui se la mirava: mira com baden...!”*. El seu marit, Salvador Mestre Rom, va morir el 1954. Aquest matrimoni, Salvador Mestre Rom i Carme Castellví Aragonès, van tenir 2 fills: Roser (1931-2016)³ i Salvador Mestre Castellví⁴ (1940-2017).

² Josep Martí Mestre es va casar amb Maria Pérez Borràs i van tenir: el Josep, Núria i Mireia Martí Pérez.

³ Roser Mestre Castellví es va casar amb Joan Parra Camacho, originari d'Almeria, i van tenir el Joan Andreu i Ezequiel Parra Mestre.

“Al Salvador Mestre Rom no el vaig conèixer. Feia de pagès. Es va posar molt malalt i el van portar al Clínic de Barcelona. Passats uns mesos va morir, tenia cinquanta i pocs anys. La seva dona, la tia Carmeta, es va estar a casa nostra mentre ell era al Clínic. El van enterrar al cementiri del Sud-oest, a Montjuic, i al mateix nínxol hi ha la seva germana Antonia Mestre Rom i el marit Josep Martí Martí”.

L'altre filla d'Antònia Rom Aguiló era Josefa “Pepita” Mestre Rom (1896-1980), l'àvia de Maite Romera Ballart. Curiosament, aquesta i la seva tieta Anna Rom Aguiló, germana de la seva mare, varen néixer el mateix any, el 1896. Anteriorment comentàvem que quan de petites anaven a l'escola, d'altres nenes deien allò de “li és tia!, li és tia!”, fent barrila. *“La seva il·lusió era ser mestra, però els seus pares no ho van voler perquè des de petita tenia tanta obsessió pels estudis que fins i tot deixava de dormir i de menjar. Sempre estava pendent dels llibres i dels deures. Els veïns van alertar de que la veien al balcó així que sortia el sol, estudiant. Diu que les professores també van desaconsellar que estudiés una carrera perquè no es posés malalta, de manera que s'acomiadà de l'escola feta un mar de llàgrimes”.*

La Maite Romera diu que, donat que sabia molt de cosir i brodar, el juliol de 1913, el mateix dia que feia 17 anys, va anar a l'Ametlla de Mar i en el seu Ajuntament inicià un curs de 4 mesos de “Corte y confección” i brodar a màquina. *“Va tenir tant d'èxit que al febrer de l'any següent (1914) li van demanar que en fes un altra. Vivia a casa d'uns coneguts de la família i la tractaven com una filla més, segons diu la meua àvia Josefa Mestre Rom en les seves memòries. Com que era tant jove i algunes de les alumnes eren molt més grans, va decidir tallar-se les trenes i posar-se faldilles molt llargues, fins el peus, per aparentar més edat”.* No va tornar a l'Ametlla perquè els seus pares trobaven que era massa lluny. *“He trobat que diu que tot i així aconseguí que els pares li permetessin impartir un últim curs de 4 mesos a Marçà, aprofitant que allà hi vivien uns parents”.* Era el febrer de 1915, mesos abans d'arribar als 19 anys. Aquest parents, com veurem més endavant, deuriem ser el seu oncle matern Joaquim Rom Aguiló (1888-1968) i la seva dona, Elvira Perpiñà Piqué. *“Penso que potser arran d'aquest curs la meua àvia Josefa devia conèixer la que seria una gran amiga, Carme Escribà. L'apreciava tant que pocs anys després, el 1921, va ser la padrina de bateig del meu pare. A casa se l'anomenava la padrina de Marçà”.*

Josefa “Pepita” Mestre Rom es va casar el 4 d'agost de 1920 a les 6 del matí amb Joaquim Romera Sarrà, de Valls (1883-1955). El nuvi no volia que assistís a la cerimònia tot el poble, com acostumava a passar; volia celebrar-ho en la més estricta intimitat i per això no van dir a ningú que es casarien a primera hora. Sembla que va costar una mica convèncer el mossèn. En el cens electoral de 1946 diu que Joaquim Romera vivia al carrer del Bisbe Macià núm. 15⁵ i hi consta com militar. *“El meu avi Joaquim Romera Sarrà i els seus germans van ser els primers dels Romera nascuts a Catalunya. Ell tenia il·lusió de ser militar, com ho havia estat el seu pare Ezequiel Romera Lambarri, natural de Berlanga de Duero (Sòria). Aquest al ser destinat a Catalunya va conèixer a Maria Sarrà Mas, de Vinaixa, i es van casar a Tarragona. Es van establir a Valls, on ella residia de soltera”.* Però el seu fill Joaquim Romera Sarrà

⁴ Salvador Mestre Castellví es va casar amb Pepita Franquet Serrat, natural de Falset i van tenir a: Salvador i Àngels Mestre Franquet

⁵ Estaven a lloguer a cal Boronat. Casualment Joaquim Boronat Sanromà es va casar amb Assumpció Rom Foguet, de la branca dels Rom Comerciants.

no va poder seguir la carrera militar doncs va patir un accident en el servei militar que li va afectar greument la vista.

Joaquim Romera Sarrà, obligat a canviar de professió per les circumstàncies esmentades, va treballar a Valls com a representant de la casa de màquines de cosir Wertheim⁶; llavors era un gran invent. Això el va dur, cap al 1915, a Mont-roig a la casa de l'Antonia Rom Aguiló, que dèiem que tenia un taller de modista i ensenyava “Corte y confección” i a brodar . Li va permetre conèixer la seva filla Josefa “Pepita” Mestre Rom. Ell ja tenia 32 anys i ella 19. Es van casar cinc anys després, doncs els pares d'ella pensaven que encara era molt jove. Mesos després de casar-se, al juny de 1921, Joaquim Romera Sarrà va patir un despreniment de retina i va perdre bona part de la visió, tenia 33 anys. *“Va anar perdent la vista. Havia de portar ulleres fosques perquè li molestava la llum. Degut a aquest accident va ser adscrit al Cos de Mutilats de Guerra i obtingué diverses condecoracions i ascensos arribant a Tinent Coronel. Però no podia oblidar la seva vocació frustrada i li agradava de tant en tant posar-se la gorra de militar o retratar-se amb l'uniforme”*.



Bisbe Macià núm. 15

Quant al despreniment de retina, van anar a Barcelona a intentar trobar-hi una solució. El matrimoni va viure quatre mesos a l'Hotel Jardí de la plaça del Pi i visitant-se amb el que seria el famós doctor Barraquer, que li va embenar tots dos ulls, de manera que havia d'anar permanentment del braç de la meva àvia, que ja estava embarassada de 4 mesos. Sovint anaven a resar al “Crist de Lepant”, a la catedral de Barcelona⁷.

Plaça Castelar núm. 11



Finalment, van tornar a Mont-roig. Josefa Mestre Rom volia que el fill que esperava naixés al poble i alhora sentir-se acompanyada pels pares i germans en aquells moments tan durs. L'Ezequiel Jesús Romera Mestre va néixer el 22 de novembre al carrer del Forn (posteriorment Josep Maria Gran i Cirera) núm. 3. Posteriorment, la família es traslladaria a la plaça de Castelar (actual plaça de Joan Miró) núm. 11⁸ i, finalment, van anar a viure al carrer del Bisbe Macià núm. 15. Després de la guerra civil, en

concret a l'abril de 1948, quan el fill ja era advocat a Barcelona, van anar a viure amb ell. Joaquim Romera Sarrà va morir set anys més tard, al desembre de 1955 a Barcelona. Diu la Maite Romera: *“Jo havia nascut just un any abans, al desembre de 1954. Diuen*

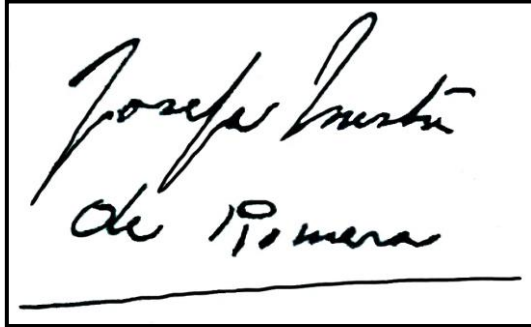
⁶ Aquesta marca es va introduir a Espanya per Barcelona, fou durant els anys de la Primera Guerra Mundial (1914-1918). El 1920 es van començar a fabricar a Barcelona.

⁷ La meua àvia Dolors Ferratjes Tost, de ca la Pobreta, hi tenia una gran devoció. Quan des del barri del Clot (Consell de Cent a tocar de la Meridiana) “anàvem a Barcelona”, és a dir, al centre de la ciutat, sempre havíem de passar a visitar el “Crist de Lepant”. Hi havia una gran devoció a Barcelona.

⁸ En el cens electoral de 1934 diu que Josefa “Pepita” Mestre Rom vivia allà.

que el meu naixement va ser una gran alegria per ell i que sempre m'anomenava princeseta”.

Una vessant interessant de Josefa “Pepita” Mestre Rom és que li agradava molt llegir i sobretot escriure poesia (en castellà). Ens consta que va arribar a publicar un poema a la revista “Álamo” de Salamanca (número 51, gener-febrer-març de 1975). És “Palidez de otoño”:

A rectangular box containing a handwritten signature in black ink. The signature reads "Josefa Mestre de Romera" in a cursive script. A horizontal line is drawn below the signature.

No temo la soledad / porque estoy cerca de Ti; / la razón de mi existir / dimana de tu Bondad. / ¿Porqué, luz de oscuridad / es cerrojo de aquel muro, / reposo frío, inseguro, / inquietud de eternidad? / Quisiera, con valentía, / despojarme de temor; / ser digna de Ti, Señor, / amanecer como el día. / Que, a tu llamada amorosa, / mi alma acuda en temblor / vacía la urna viviente, / despertar pálida, ausente, / para ser tu sierva... Amor”.
Firmava: Josefa Mestre de Romera.

“Cada dia passava unes bones estones escrivint poemes. Quan érem a Mont-roig, a la casa barata, se n’anava al jardí amb una llibreta i bolígraf i passava la tarda de la manera més feliç per ella, escrivint. Tenia una bona cal·ligrafia. Quan considerava que les poesies ja estaven enllestides, ella mateixa les passava en net amb la màquina d’escriure. Conservo tot un poemari escrit amb la Olivetti; són 27 poesies. Però ni ha d’altres posteriors en fulls, que han aparegut entre les seves memòries i d’altres escrits en prosa...”.

La Maite Romera m’ha fet arribar un parell de poemes. “Pincel divino”: “¡Mar inmenso! ... / Paisaje de maravilla, / Claro espejo / donde el Cielo se mira, / ¡enmarcado por prolongado beso! / Caudaloso, alegre, bravío, / De diamantes revestido, / cuando el sol hace su asomo / y un “Genio” vuela / sobre el vacío... / Laavecilla ansiosa / abrazada a la brisa / levanta el vuelo, / y eleva su trino / a todo lo bello... / ¡Relieve precioso! ... / ¡Resplandor pálido, sereno!, / ¡Rayos de sol vienen de lejos, / y sobre el “Tapiz divino” / ponen reflejos! ...”.

“Desvelo” (“A Montroig y a todos los míos”): “El alma inquieta, / deja el vacío / de desvelado aposento, / con vaporoso atavío; / fugaz, como el pensamiento... / Imagina, ... huye, ... / Cabalga sobre verdor, / espacio de azulado velo; / Luz de especial color / bajo aquel trozo de Cielo... / ¡Sol, ... mucho sol! ... / con penetrante calor / de flamígero reposo; / ¡Un trino llama a su amor! ... / ¡Un silencio religioso! ... / Amanece con un tímido rumor. / Es clamor de mar cual plegaria / que al Santuario eleva la brisa. / Es rocío, que festeja el nuevo día / de luminosa esperanza... / El Monte, resuena y sangra / movido de trémulo rezo; / ... ¡Por hermoso!, ... / Un pincel se desliza / sobre un lienzo...”.

Des del 1973 i fins al 1980 va publicar poemes al Butlletí Literari “Colabore con nosotros”, de Barcelona. “Li agradava compartir les seves poesies amb la família i amistats més íntimes. He trobat una carta de la seva bona amiga Teresa Nolla, escrita el 22 de juny de 1967, on li agraeix que li hagi enviat unes poesies i li diu: M’agrada llegir les teves poesies, son tendres i fiblen a l’ànima. No em sorprèn, doncs ja ho sabia

que eres diferent a totes... També mantenia correspondència amb un altra amiga de Mont-roig, la Dolors de cal Fontà⁹.

Als anys 30 ja havia publicat al diari "Las Noticias" ("Suplemento femenino"), de Barcelona: "Postrer adiós" (26-9-1930), un article dedicat al difunt Leandre Massó¹⁰. "Cultura" (8-4-1932), dedicat a Maria Teresa Gibert¹¹ He trobat que, aquesta, havia participat en un míting a Mont-roig, el 6 de març de 1932, al centre "El Porvenir Democràtic" (Casino de Baix). El diari "Foment", de l'1 de maig, publicava una llarga col·laboració firmada per Josepa Mestre de Romera on feia una crònica del míting: "*Tots sentim ànsies d'expansió i millorament, tots desitjariem treure el forrellat posat a les portes de la intel·ligència... Aquesta obra... únicament pot estar confiada per la seva delicadesa a ànimes nobles... no vacil·len aquestes en transmetre generosament als seus receptors, els majors esforços de la seva capacitat... Si no és rebut íntegre el seu refinat idealisme, queda... el desig de perfeccionament... I això és el que amb clarividència i amor veié en la nostra conferenciant... en el nostre poble de Montroig... on amb veu harmoniosa, no trobà obstacles per a donar-nos lliçons d'entusiasme vers la cultura...*". Aquesta col·laboració formava part del "Grup Feminal"; entitat que publicava regularment al diari "Foment. Diari portaveu d'Esquerra Republicana de Catalunya a les comarques tarragonines".

FUNDAT L'ANY 1906 SEGONA ÈPOCA — Núm. 332 Dijumenge, 1 Maig de 1932	foment	Redacció i Administració: Foment Nacionalista Republicà Perla, 2 - Telèfon 2 - REUS
Diari portaveu de l'Esquerra Republicana de Catalunya a les comarques tarragonines		
Col·laboració del nostre Grup Feminal		

També publicaria al diari "Las Noticias" ("Suplemento femenino"): "Sublime amor" (6-5-1932), una poesia dedicada a la poetessa Marina de Castarlenas¹². "Dote de la mujer" amb consells a les noies joves lectores. A "Amor extensivo" (24-2-1933) reflexiona sobre la capacitat de lliurar amor, estimació, vers els altres. Posa el focus en aquells que diuen que no n'han rebut; probablement tampoc ells n'han donat. "*Amor excesivo solicitan... los pobrecitos viejos... los seres infantiles... el enfermo, el delincuente, el histérico y el desvalido...*". "Empuje y profesión" (12-7-1935), està dedicat a "*los incansables maestros señores Roig, Oliva y Alberich, con agradecimiento*" de Mont-roig¹³: "*¡Ah!... Si de pronto desapareciera el fruto de esos hombres valiosos, febriles del estudio, que laboran sin cesar para el progreso humano, ¡cuán triste fuera la suerte*

⁹ Deu ser Dolors Aragonès Barceló.

¹⁰ Deu anys abans "La Veu de Catalunya" (15-1-1922) publicava: "Ha estat concedida la Creu de Beneficència... de segona classe al nen d'onze anys, de Montroig, Leandre Massó i Gord, per haver salvat un company seu de deu anys que havia caigut a una bassa d'aigua".

¹¹ Maria Teresa Gibert (1904-1991) fou una periodista i política d'Esquerra Republicana de Catalunya, d'on fou membre del comitè executiu. També fou presidenta de la Unió de Dones de Catalunya.

¹² Marina de Castarlenas (1900-1974) fou escriptora i professora de piano.

¹³ En el "Anuario Comercial de España. Guía Pascual" del 1936 s'hi diu quins eren els mestres de les "escoles nacionals" de Mont-roig el 1932: Concepció Martí, Ernest Alberich, Francesc Oliva, Llúcia Mercadé i Luís Roig (Gavaldà).

del mundo! ...”. I “Gentil ostentación” (13-12-1935), un article dedicat a les noies joves: “Sois bellezas, juventud, nada simulación, artificio, ni engaño... ¡Catorce años infantiles...! Sois comienzo solamente de una nueva vida, vivís momentos delicados u aún pueriles... Las confusas y lejanas emociones nada son para vosotras...”.

L’any 1974 va publicar dos articles a la revista “El Hogar y la Moda”, a la secció “Experiencias de nuestras lectoras”. Em diu la Maite Romera que va ser remunerada amb 500 pessetes per cadascun dels articles. Són: “Tiempos modernos” (15-7-1974, pàg. 60-61) i “Una historia vívida” (1-10-1974, pàg. 54-55).

“Tiempos modernos” comença: “Me encontraba en cierta reunión familiar, en la que se suele conversar libremente, sin prejuicios ni miramientos sociales. Hablaban algunas madres con resentimiento, de la conducta de sus hijas... El vaivén del mundo nos ha situado a su antojo, y por su mano caprichosa nos dejamos vendar los ojos ante cierto comportamiento que subvierte los valores, para lo cual no estamos preparadas...”. Alguna d’aquelles mares opina que les jovenetes estan més per veure pel·lícules i seguir la vida de les seves actrius, que per ser “una buena ama de casa, esposa y madre”. “Josefa Mestre de Romera” conclou que cada època presenta un cert conflicte amb l’anterior.

A “Una historia vívida” reflexiona sobre l’educació dels fills. Deia que no calien ni crits ni càstigs, que es necessari que no perdin l’estimació i dur-los pel camí de la raó. “La paralización o indiferencia es la negación total de un todo, conducta peyorativa que, si no se corrige a tiempo, conduce por escabrosos caminos de difícil salida. Así me educo mi MADRE. Su vida, moral y espiritualmente, fue ejemplar. El paso de los años no puede borrar su recuerdo...”.

Postrer adiós
 A la memoria del difundo Leonardo Masso (q. e. p. d.), con profunda admiración y respeto.

SORPRESA y pena causa la muerte trágica y dolorosa que arrebató tu malograda vida, iniciativa de grande dolor y pánico que invadió a tus familiares y gran número de amigos y simpatizantes.

Cuando la felicidad te rodeaba solemnemente, cuando con tu carácter alegre y juguetón con los pequeños ibas a educar a estos dándoles a manos llenas tus notables conocimientos, cuando llegaste al terreno propio de la siembra de la fructífera labor que preparabas para el porvenir, del que sin duda hubieses recolectado más tarde íntegros frutos. Dios ha dispuesto que tu alma volara a mejor vida, voluntad divina que hemos de acatar sumisos doblegando la nuestra.

Buenos padres, buenos hermanos, consolaos...
 * * *

Y sin duda, alma grande, que has traspasado ya los umbrales de esta vida, tú que duermes el sueño de los justos, donde el dolor no existe para tí debes mirar sonriente con aquella sonrisa impecable que te embellecía y te alzaba a tan alto nivel, como te recordamos, como nos condelemos de tu irreparable pérdida y con la mayor devoción sentida y benévola te damos nuestra oración.

JOSEFA MESTRE DE ROMERO

DISTINTOS PUNTOS DE VISTA

TIEMPOS MODERNOS

M se encontraba en cierta reunión familiar, en la que se suele conversar libremente, sin prejuicios ni miramientos sociales.

sus exagerado, millón de palabras, llamar la atención con frivolidades y cosas que, socialmente, se juzgan mal muchas veces, y casi siempre se

reconocer que desconocen por completo aquel tono marcado de hipocresía, codicia.

—M... Mestre, lacto su

Si repasamos históricos hechos y sacáramos acontecimientos, nos daremos perfecta cuenta de que no está en el campo del bien.

“Las Noticias” (26-9-1930)

“El Hogar y la Moda” (15-7-1974)

Com dèiem, van tenir l’Ezequiel Jesús Romera Mestre (1921-1994). La mare, Josefa “Pepita” Mestre Rom volia que el fill es digués Jesús, però era tradició a la família paterna que els fills es diguessin Ezequiel i Joaquim, alternativament, segons cada generació; i ara tocava Ezequiel. Així doncs, quan el marit, Joaquim Romera Sarrà, va anar a inscriure’l li va posar Ezequiel Jesús i així la mare es va conformar més fàcilment.

Ezequiel Jesús Romera Mestre es va casar el 22 de gener de 1949 amb Mercedes Ballart Elías (1925-1975), natural de Barcelona. “*La meua mare era una gran enamorada de Mont-roig, li agradava molt passar-hi els estius. Com que va morir jove, als 50 anys, només va poder passar-hi vint estius. Aquells de tres mesos, doncs el curs escolar començava a l’octubre. La mare era una persona molt simpàtica i generosa. Encara hi ha persones que se’n recorden d’ella: tan simpàtica i tan bona persona i senzilla, parlava amb tothom, sempre disposada a ajudar...*”.

Ezequiel Jesús i Mercedes van tenir la Maite Romera Ballart (1954) que es casaria, el 1981, amb Joan Portugués Arnalot (1955).

Anem enrere. Hem vist anteriorment que Josep Joaquim Rom Vidiella s’havia casat amb Antonia Anna Aguiló Cabré i deïem que van tenir quatre fills: Antònia (1872-1952?), Josep (1885-1974), Joaquim (1888-1968) i Anna (1896-198?).



Centrem-nos ara en aquest Joaquim Rom Aguiló, fins fa poc “desconegut” per la família. L’havia trobat per Internet com un mont-roigenc que es va casar a Marçà amb Elvira Perpiñà Piqué (1895-1978)¹⁴. Constava en els censos electorals de Marçà des de l’any 1917 fins al 1955¹⁵. El 1917 tenia 28 anys. Vèiem que deia que era “*fill de Joaquim (Rom) i d’Antònia (Aguiló)*”. Casualment la branca dels Rom del carrer de Sant Antoni s’iniciava amb el matrimoni de Josep Joaquim Rom Vidiella i Antònia Anna Aguiló. Vaig pensar que els que podrien ser els seus germans serien: Antònia (1872), Josep (1885) i Anna Rom Aguiló (1896). Les dates de naixement eren versemblants. A més, sabem que un possible germà seu, Josep Rom Aguiló s’havia casat amb Rosa Perpiñà Juncosa.

Carrer del Canà núm. 7 (Marçà)

La Maite Romera m’havia confirmat que Rosa Perpiñà Juncosa era de Marçà. Ella també havia obtingut, recentment, les partides de naixement de Rosa Perpiñà Juncosa i Elvira Perpiñà Piqué. La primera havia nascut el 1896, els seus pares eren Calixto Perpiñà Piqué i Mercè Juncosa Cunillera, els seus avis paterns Josep Perpiñà i Maria Piqué i els materns Josep Juncosa i Francesca Cunillera. La segona era del 1895, els seus pares eren Salvador Perpiñà Giné i Dolors Piqué Solé, els avis paterns Baptista Piqué (Ginestà) i Maria Giné (Piqué) i els materns Josep Piqué (Borràs) i Escolàstica Solé (Barceló)¹⁶. Possiblement, Elvira Perpiñà Piqué i Rosa Perpiñà Juncosa, casades respectivament amb els germans Joaquim Rom Aguiló i Josep Rom Aguiló, tenien algun parentiu que no hem aconseguit esbrinar. En qualsevol cas, les dues eren de Marçà.

¹⁴ Vegeu: <https://www.xn--maraorigens-o9a.cat/pdf/calixto.pdf>. Diu: “*Dolors Piqué Solé, es va casar amb Salvador Perpiñà Giné. Una de les seves filles va ser Elvira Perpiñà Piqué, que es va casar amb Joaquim Rom Aguiló, de Mont-roig del Camp, Cal Rom*”. Si ara accedim a: <https://www.xn--maraorigens-o9a.cat/mapa#> i busquem “Rom”, trobem: “*Joaquim Rom Aguiló, (1889-1968), de Mont-roig del Camp, fill de Joaquim i d’Antònia... Van tenir tres fills, Antònia, Josep Maria i Núria*”.

¹⁵ Aquest últim és el darrer que hem pogut consultar.

¹⁶ Els segons cognoms els he aconseguit a: https://www.xn--maraorigens-o9a.cat/pdf/Perpina_01.pdf

“Jo només recordava als dos germans de la meua besàvia Antònia Rom Aguiló que vivien a l’Hospitalet de Llobregat (Josep i Anna Rom Aguiló). No recordava el Joaquim, que vivia a Marçà, devia ser molt petita. Al saber de la seva existència vaig decidir investigar-ho. Amb el meu marit vam anar a l’Ajuntament de Marçà. Les funcionàries recordaven la família i al veure que coneixíem noms i cognoms, molt amablement ens van facilitar la consulta dels llibres del Registre Civil i vam poder obtenir certificats de defunció i de naixement d’alguns familiars. Prèviament, havíem consultat els censos electorals des de finals del segle XIX fins el 1955. Vàrem confirmar que Joaquim Rom Aguiló, natural de Mont-roig i nascut el 1888, va morir a Marçà als 79 anys, el 13 d’abril de 1968”.

Casualment el secretari de l’Ajuntament de Marçà que va signar el certificat de defunció de Joaquim Rom Aguiló és el mont-roigenc Màrius Boronat Munté, que era molt amic del pare de la Maite Romera, Ezequiel Jesús Romera Mestre¹⁷.

“Joaquim Rom Aguiló es va casar amb Elvira Perpiñá Piqué, nascuda a Marçà el 20 de novembre de 1895. Van tenir 3 fills: Antonia (inscrite al registre com Antonia Dolores Ana) Rom Perpiñá nascuda el 26 de juliol de 1916, Josep Maria (inscrit com Josep Maria Salvador) Rom Perpiñá, nascut el 29 d’abril de 1921 i mort als 29 anys el 8 de juny de 1950, i Núria Rom Perpiñá. Aquesta última figura al Cens electoral de 1951, diu que està casada i que té 22 anys, per tant hauria nascut cap al 1929. Sabem que va morir al desembre de 2020 i que la cerimònia de comiat va ser a Caldes de Montbui (Barcelona). A l’Ajuntament ens van confirmar que al juny de 2021 les filles van traslladar les seves cendres al cementiri de Marçà. Als certificats de naixement de l’Antonia i del Josep Maria Rom Perpiñá¹⁸ consta que els seus avis eren Josep Joaquim Rom Vidiella i Antonia Aguiló Cabré, de Mont-roig, és a dir els meus rebesavis”.



Carrer del Canà núm. 7 (Marçà)

¹⁷ La Maite Romera m’ha fet arribar una fotografia del gener de 1936 on, a més del seu pare i el Màrius Boronat, hi ha el meu pare Josep Martí Tost, el Ferran Pellicer, el Josep Medico i el Damià Duran. Aquests noms estan anotats a la part posterior i encapçalats per “Penya Samalsa”. No sabem esbrinar el motiu d’aquest nom.

¹⁸ Sabem que va morir solter perquè a la làpida del cementiri s’esmenta la seva promesa : “Tus padres, hermanos y prometida no te olvidan”.

Antònia Rom Perpiñà (1916) es va casar amb Francesc Sabaté Prous (1915). Núria Rom Perpiñà (1927) es va casar amb German Tesan Tesan (1924). Josep Maria Rom Perpiñà no consta que es casés (1921-1950)¹⁹. “A l’Ajuntament de Marçà ens van informar que del matrimoni German Tesan Tesan i Núria Rom Perpiñà havien nascut dues filles: Maria Lourdes i Esther Tesán Rom, resident la segona a la Comunitat Valenciana. He trobat que Maria Lourdes Tesán Rom és metge a Caldes de Montbui”.

Possibles ascendents de la branca dels Rom del carrer de Sant Antoni:

Bartomeu Rom Ramis, moliner
Llorenç Rom Toda
Mateu Rom Pomés
Joan Rom Anglada

BRANCA DELS ROM DEL CARRER DE SANT ANTONI

Josep Joaquim Rom Vidiella ----- Antònia Anna Aguiló Cabré
Fills: Antònia, Josep i Anna Rom Aguiló

Antònia Rom Aguiló ----- Salvador Mestre Sans
Fills: Josefa, Salvador i Antònia Mestre Rom

Josefa Mestre Rom ----- Joaquim Romera Sarrà
Fill: Ezequiel Jesús Romera Mestre

Ezequiel Jesús Romera Mestre ----- Mercedes Ballart Elías
Filla: Maite Romera Ballart

Maite Romera Ballart ----- Joan Portugués Arnalot

¹⁹ Vegeu: https://www.xn--maraorigens-o9a.cat/pdf/Perpina_01.pdf